

# ՄՏՈՐՈՒՄՆԵՐ ԹԵՄԱԿԱՆ ԸՆՏՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ԱՌԻԹՈՎ

*Posted on June 25, 2022 by Keghart*



Category: [Opinions](#)



## Ոսկան Մխիթարեան, Լոս Անճելըս, 15 Յունիս 2022

Ըստ պաշտօնական յայտարարութեան, Կիպրոսի Թեմի Պատգամաւորական Ժողովի ընտրութիւնները տեղի ունեցան՝ Կիրակի, 20 Մարտ 2022-ին: Յայտարարութեան մէջ կը նշուի նաեւ որ ընտրութիւնները վաւերացուած են Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսին կողմէ:

Խորհրդածութիւններ կատարելէ առաջ, կ'ուզեմ յայտնել որ այս յօդուածին շարձաժիթը եղաւ՝ Ազատ Խօսք ելեկտրոնային անկախ պարբերաթերթի խմբագիր, Տիկին Երան Գուլումճեանի հարազատ մտորումները, ուր խմբագիրը քաջաբար եւ խիզախօրէն կը դատապարտէ կուսակցական հատուածական նեղ հաշիւներով կատարուած ընտրութիւնները, ուր զգալի են մենատիրութեան ախորժակներով պարուրուած հատուածի մը աթոռատենջութեան արեւտուրը, պարզապէս ելլելով իրենց կուսակցական եւ անհատական հաշիւներէն...: Այս կը նշանակէ որ բան չէ փոխուած վերջին վաթսուներեակին Կիպրահայ կեանքէն ներս:

Առաջին անգամ չէ որ դեմ հանդիման կը գտնուինք նման ախորժակներու, ո'չ միայն միջին Արեւելքի գաղութներէն ներս, այլ ընդհանրապէս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ բոլոր Թեմերէն ներս: Պետք է խոստովանինք որ պատկերը նոյնն է Էջմիածնական Թեմերէն ներս, այլ խօսքով՝ ժողովրդավարական ընտրութեանց ընթացակարգը միշտ զոհ գացած է կուսակցական հաշիւներու եւ որու հետեւանքով բաժանեալ է նաեւ մեր ժողովուրդը – ա'յս եկեղեցին, ա'յն եկեղեցին:

Կիպրոսի Երեսփոխանական Ժողովի ընտրութիւնները անգամ եւս մեզ դեմ յանդիման կը դնեն բեմադրութեան մը, որ միշտ կը պատահի մեր բոլոր թեմական աթոռներէն ներս: Միշտ կարց կուտանք թէ մինչեւ ե՞րբ պիտի շարունակուին ժողովուրդը քնացնելու, խաբելու այս հիւանդագին, ողորմելի եւ ժամանակավրէպ խաղերը:

Հայց. Առաքելական Եկեղեցւոյ սփիւռքեան թեմերուն մէջ կան «ընտրուած» եւ «վերընտրուած», աւելի ճիշտ պիտի ըլլար ըսել՝ նշանակուած եւ վերանշանակուած «երեսփոխաններ» «առաջնորդներ», որոնք հաւանաբար մոռցած են թէ **դրուած են** այդ պաշտօնին: Կասկածէ վեր է, եւ դարերու ընթացքին փաստուած իրականութիւն, թէ մեր կեանքին մէջ եկեղեցիին վերապահուած է կարեւոր դերակատարութիւն մը որպէս բարոյական հեղինակութիւն, եւ որպէսզի կարենանք ստեղծել այս իտեալ բարոյական հեղինակութիւնը՝ անհրաժեշտ է ունենալ անբասիր, զարգացած եկեղեցականութիւն, գիտակից իր ուխտին եւ առաքելութեան, նոյն ատեն ունենալով թափանցիկ կառոյց-կազմակերպութիւն մը՝ իր հոգեւոր եւ վարչական բոլոր բաժանումներով, խարսխուած սահամանադրական բոլոր կանոնադրութեանց վրայ:

Եթէ չխօսինք այս հարցերու մասին, եւ եթէ շարունակուի այս գայթակղութիւնը, ո՞վ պիտի ըլլայ մեղաւորը: Խորապէս համոզուած ենք որ եթէ սրտցաւ ազգայիններ, մանաւանդ մտաւորականութիւն եւ պահանջատեր երիտասարդութիւն, չհակազդեն եւ

հրապարակ չգան ամեն տեսակ օրինազանցումներու եւ խախտումներու

լուսաբանութեան արդար պահանջով, այնուհետեւ պետք չէ զարմանալ որ այս ընտրությունները-նշանակումները պիտի շարունակուին, եւ ժողովուրդի ստուար մեծամասնութիւնն ալ, անգիտակ այս կացութեան, պիտի շարունակէ մնալ իր ճահճացումին մէջ:

Այս դժբախտ կացութեան` բոլորս ալ, –քաղաքական իշխանութիւն, կրաւորական մտաւորականութիւն եւ մամուլ,- մեղաւոր ենք որ թերացած ենք մեր ազգային պարտականութեան մէջ, եւ չենք կատարեր անհրաժեշտ քննադատություններ` բարոյական սկզբունքներէ մեկնելով եւ ապագայի լուրջ մտահոգութեամբ հանդէպ բոլոր անոնց, –կազմակերպություններ կամ անհատներ, ինչ որ ալ ըլլան իրենց հանգամանքները,- որոնք կը չարաշահեն իրենց աթոռներն ու պաշտօնները եւ կ'անպատուեն ու կ'եղծանեն ազգին բարոյականութեան բոլոր չափանիշները:

Որպէս տարագիր սփիւռքահայեր` կորսնցուցած ենք հայրենիք եւ ծննդավայր, բայց տակաւին մեր աչքերը կը յառին դէպի Արարատ, որուն ստուերին տակ իր օր աւուր գոյութիւնը կը պահէ «վերանկախացած» փոքրիկ Հայաստանը, ուր կը գտնուին Արեւմտեան Հայաստանի գաղթականներէն խոշոր զանգուած մը: Այսուհետեւ թերեւս այնքան ալ անհրաժեշտ չեն մեր քաղաքական կուսակցությունները Սփիւռքի տարածքին, երբ հայրենիք ունինք ուր կան եւ կը գործեն հարիւրէ աւելի քաղաքական կուսակցություններ: Սփիւռքին պետք է Արտասահմանեան Ազգային Ժողով մը որպէսզի մէկ ձայնով ներկայացնէ իր արդար դատը համայն մարդկութեան, իսկ ազգային բարեգործական գործերով կրնան զբաղիլ մեր բարեսիրական հաստատությունները, նամանաւաղ եկեղեցին որ այդքան թերացած է իր առաքելութեան մէջ:

Անհրաժեշտ են մեզի նոր ժամանակներու ոգին համապատասխանող նոր ուղղութիւն եւ դաստիարակութիւն սփիւռքեան մեր ամենօրեայ կեանքին մէջ:: Այսուհետեւ Հայկական Դատի հետապնդումէն զատ եւ անդին` չկայ այլ քաղաքական գործունեութիւն, որու կողքին` սակայն կայ Հայաստանի վերաշինութեան ու ամեն առումով հզօրացման հսկայական աշխատանքը, որուն մէջ մեծ ներդրում պիտի ունենան Արեւմտահայ գաղթածախները ի սփիւռք աշխարհի: Որքան ալ ներդաշնակ չեն Սփիւռքի հայութեան կապերը հայրենի պետականութեան աշխատանքներուն հետ, այնու հադերձ իւրաքանչիւրիս արեան կանչն է սատարել հայրենիքին` մեր կարողութեան չափով:

Նոյնքան ակնկալելի է որ մեր հայրենի պետութեան ղեկավարները ըմբռնեն սփիւռքահայութեան վիճակը, եւ հեռու մնան վերէն նայելու իրենց հոգեբանութենէն եւ չկաշառնեն ու չշոյնեն փառասեր եւ փառամոլ «ազգայինները» իրենց առատաբաշխ շքանշաններով, մեկնելով ընդհանրապէս իրենց անհատական եւ ո'չ ընդհանրական շահերէն:

Հայաստանի Պետությունը պետք է հասկնայ, որ Հայրենիքի ու Սփիւռքի գաղութներու միջեւ կապը՝ մօր եւ որդիի յարաբերութիւն է, եւ անհրաժեշտ է որ հիմնուած ըլլայ մայրական սիրոյ բոլոր տուեալներուն վրայ, -սիրոյ, գուրգուրանքի եւ քաջալերութեան,- որպէսզի աստանդական հայեր վերադառնան իրենց մօր գիրկը, եւ իրենց հետ բերեն զիրենք հիւրընկալած երկիրներու՝ տնտեսական, գիտական, ճարտարարուեստական բոլոր առաւելութիւնները եւ սատարեն հայրենիքի վերելքին:

Հետեւաբար՝ դատապարտելի է հատուածական շահեր հետապնդելու մեր հոգեբանութիւնը, ինչ որ կը ջլատէ մեր քաղաքական եւ մարտական ոյժը: Ներկայիս այս հարցը որքան ալ էական նկատուի, տակաւին կարելիութիւն մը դառնալէ հեռու է, որովհետեւ սոսկ փափաքով եւ զգացումներով չենք կրնար առաջնորդուիլ, անհրաժեշտ է միութեան նախանձախնդրութիւն եւ անկեղծութիւն, որոնց բացակայութիւնը զգալի է մեր բոլոր գաղթօճախներուն մէջ:

Հայ ժողովուրդը երբեք պետք չէ մոռնայ թէ ի՞նչ զոհողութիւններու եւ ի՞նչ մարտիրոսութեան գին վճարեց իր ազատութեան պայքարի ճանապարհի ընթացքին: Այս զոհողութիւններն ու նահատակներու մարտիրոսութիւնները պետք է կորիզը կազմեն մեր ապագայի մտածողութեան: Բարբարոս Թուրքը փորձեց փճացնել հայ ցեղը, ջարդեց, կոտորեց, դէպի անապատները քշեց եւ յաջողեցաւ մոխրացնել հայոց աշխարհը, եւ սակայն չկրցաւ փճացնել ցեղին ապրելու եւ գոյատեւելու բարոյական եւ մտաւորական կորովը:

Այսօր իրաւունք ունինք հպարտանալու ներկայ Հայաստանով, որ մեր պատմական հայրենիքի մէկ մասն է միայն, եւ իւրաքանչիւր հայ՝ զայն պահելու, սնուցանելու արիւթիւնն ու կամքը, հեռատեսութիւնն ու իմաստութիւնը ցոյց պետք է տայ առանց անտեսելու սփիւռքի ծովածաւալ կարիքները, ուր կ'ապրի հայութեան մեծամասնութիւնը:

Մեր արդար դատի հետապնդումին համար անհարաժեշտ է որ կեդրոնացնենք մեր ոյժերը, **միաձոյլ եւ միաձայն գործունէութիւն** պետք է ըլլայ մեր նոր նշանաբանը, հեռու հատուածական եւ կուսակցական թշնամութենէ եւ ատելութենէ, կարենալ հասնելու մեր նպատակին: **Սեր, միութիւն եւ զոհողութիւն պիտի առաջնորդեն մեզ փառապանծ յաղթանակի**, որ մեր անհրաւուած ժողովուրդին արդար իրաւունքն է եւ մեր նահատակաց արիւնաթաթախ կտակը:

**There are no comments yet.**